

БОЙКА ДОБРЕВА В ПАМЕТ НА ЕДНА СИЯЙНА ДУША

ТЕКСТ: ДИМИТЪР ДОБРЕВ, ДИЗАЙН: СЕВДАЛИНА КОВАРЖОВА

На 15 юни си отиде завинаги Бойка Добрева. Жестока катастрофа прекъсна жизнения път на едно от най-лъчезарните и най-талантливите момичета, които българската общественост в Чехия имаше. Бойка излъчваше неземно сияние, което одухотворяваше хората. Тя извираше от идеи за концерти, изложби, вечеринки и музикални вечери. По нейна инициатива се осъществи голямата посмъртна изложба на дадо й – известният художник Добри Добрев. Бойка бе сред основните организатори на концерта „Магията на българския фолклор“ участieto на Надка Караджова и на станалите традиционни празници на Трифон Зарезан. Нейната усмивка и лъчезарност бяха заразяващи. Душата ѝ беше добра и красива – сякаш не от този свят. И сега, когато ни гледа усмихната от отвъдното, искаме да ѝ кажем, това, което забързани в сивото пражко ежедневиe, пропуснахме да направим: „Обичаме те! И винаги ще бъдеш с нас!“ В памет на Бойка – навечерието на 32-годишния ѝ рожден ден, който тя не успя да доживее, публикуваме словото на баща ѝ Димитър Добрев, произнесено на молебена в православната църква „Св.св. Кирил и Методий“ в Прага.

Уважаеми госпожи и господа, скъпи приятели, драги съотечественици. Мили хора, дошли тук в деня, когато могъщият Хелиос ни изпраща най-жарките си лъчи, а нашите сърца са изпълнени с най-тежката скръб! За кой ли пореден път Бойка отново пак ни събра. Уви, този път, по волята на спялата и жестока съдба, за прощална раздяла, за последно сбогом. На мен се падна злосластната участ да произнеса прощално слово за най-милото, за най-свидното в нашите покрусени сърца. За първородната ни дъщеря и сестрица – Бойка Добрева, за нашето прекрасно и непрежалимо Бойче. Жестока е неправдата един млад и смислен живот да бъде прекъснат само на 31 години. Жестока е неправдата на тази най-продуктивна възраст да се прави заключителна равностметка за цял един човешки живот. А Бойка – нашето мило Бойче знаеше много, можеше много, искаше много. И не

толкова за себе си, колкото за другите – за близките си. И за безбройните си приятели, които силно и искрено обичаше. Израстна в прекрасната ни България. Познаваше планините, полята и морето ни – от край до край. Познаваше и обичаше и обикновенните хора, с техните радости и скърби. Познаваше техните чудни песни, предания и обичаи. Завърши Националната гимназия за древни езици и култури в София – най-престижното хуманитарно училище в България. На своите скромни 18 години тя сама формулира за своя дипломна теза темата за куклата: „Куклата като етнокултурен феномен“, като по този начин, може би първа, се докосна до едно все още бяло петно в индоевропейската етнология. Впечатлявашо със своята зрялост, това монографично изследване заслужено би могло да започва и със Богородичния благослов: „... ET BENEDICTUS FRUCTUS VENTRIS TUI ...!“ тълкуван в неговия универсален – общочовешки смисъл, защото успя да осветли

онези първични пластове от ранната човешка история, когато, след култа към небесните светила, в мирозрението на нашите предци от онази далечна епоха се появяват наченките на култа към раждащата утроба и към нейния плод. Своите студентски години Бойка отдаде на Етнографията и на Бохемистиката. Тя страстно обичаше своето отечество, но според професионалните си интереси, в духа на семейната ни традиция, а и чисто по човешки, тя изгради и съхрани в себе си една дълбока и истинска симпатия и към Чехия и чешката култура, и към чешкия народ. Студентството си в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ Бойка завърши през 1999 г. със защита на дипломна теза в областта на етнолингвистиката, която Клубът на българските бохемисти издаде отделно. Така се появи книжката „Чехите за себе си и за другите“ – един задълбочен и добронамерен поглед отвътре към още един интересен етнокултурен феномен.

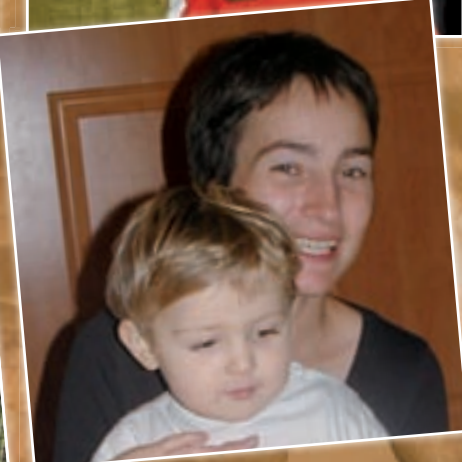
С дръзновението на съвременните млади хора, с мечтата за един по-широк и духовно по-богат житейски хоризонт, Бойка потърси, а може би по-точно се опита да създаде, за себе си и за другите, и заедно с другите, един свой, още по-добър и почовечен свят на хармония и на етническа толерантност. Тя имаше пред себе си достойният и респектиращ пример на плеядата чехи и българи от предишните поколения, ярки представители на изкуството и културата, и ревностни радатели за нашата славянска взаимност, като Божена Немцова и братята Шкорпил, Константин Иречек и Иван Мърквичка, като Алфонс Муха и неразделните и незабравими Морфова и Проконопа. Пред нея беше и цялостното дело на нейния собствен дядо Добри Добрев, възпитаник на Пражката художествена академия, който считаше Чехия за свое второ Отечество.

Най-сетне, както и в собствената си Родина, Бойка и тук – в Чехия, имаше своите многобройни и добри приятели, своя съпруг, своите съмишленици и съратници – хора от различни етноси и народи, съгвети и обединени от своите общи високохуманни идеали и мечти. Всичко това вкупом са и мотивите и фонът за нейната изключителна активност, и в професионалната си дейност, и в сдружението „Заедно“, и просто така – сред своите приятели.

Радвахме се на всяка Ваша среща, на всеки успешен концерт, на всяко радостно събитие, в което тя не просто пламтеше, а изгаряше, раздавайки се докрай. Паметен ще остане декември на 2003 г., когато по инициативата на Бойка, с усилията и на много други хора, в Ходовска твърз, отново беше показана част от художественото наследство на Добри Добрев, този път – в обкръжението на съвременните му млади български колеги пребиваващи днес в Чехия. Една изложба превърнала се, както някога, в истински духовен празник и мост между две епохи и между три народа – чешкия, словашкия и българския.

Не сме били преки свидетели на наситения със събития живот на Бойка в Прага, но чрез ежедневните ѝ кратки писма, до нас достигаха в най-добронамерения им вид професионалните и житейските радости и неволи на много от вас.

И винаги стоплени от нейното чувство на радост и съпричастност, с готовността да подаде дружеска ръка на всекиго в нужда и във беда. Уверени сме, че тези чувства са били взаимни. Затова днес, когато нея вече я няма, в своята безмерна скръб, ние намираме утехата, че в своите последни и най-зрели пражки години, далеч от близки и Роден край, тя е имала Вас – своите приятели. За всичко това Ви Благодарим сърдечно! В прощанен, дълбок родителски поклон свеждаме смиренно глави пред един кратък, но светъл земен път, пред един лъчезарен образ, пред една светла душа, оставила ярка и незаличима диря в нашите, и в още много други сърца.

1. Изложбата на Добри Добрев, 2004
2. Фестивал Open Art Air, 2002
3. Българска коледа, 2002
4. Бойчето, 2002
5. Трифон Зарезан, 2003
6. Трифон Зарезан, 2003
7. С Максим, 2007
8. Изложбата на Добри Добрев, със семейството, 2004
9. Сватбата на Севда и Михал, 2004
10. Българска вечер, 2007

